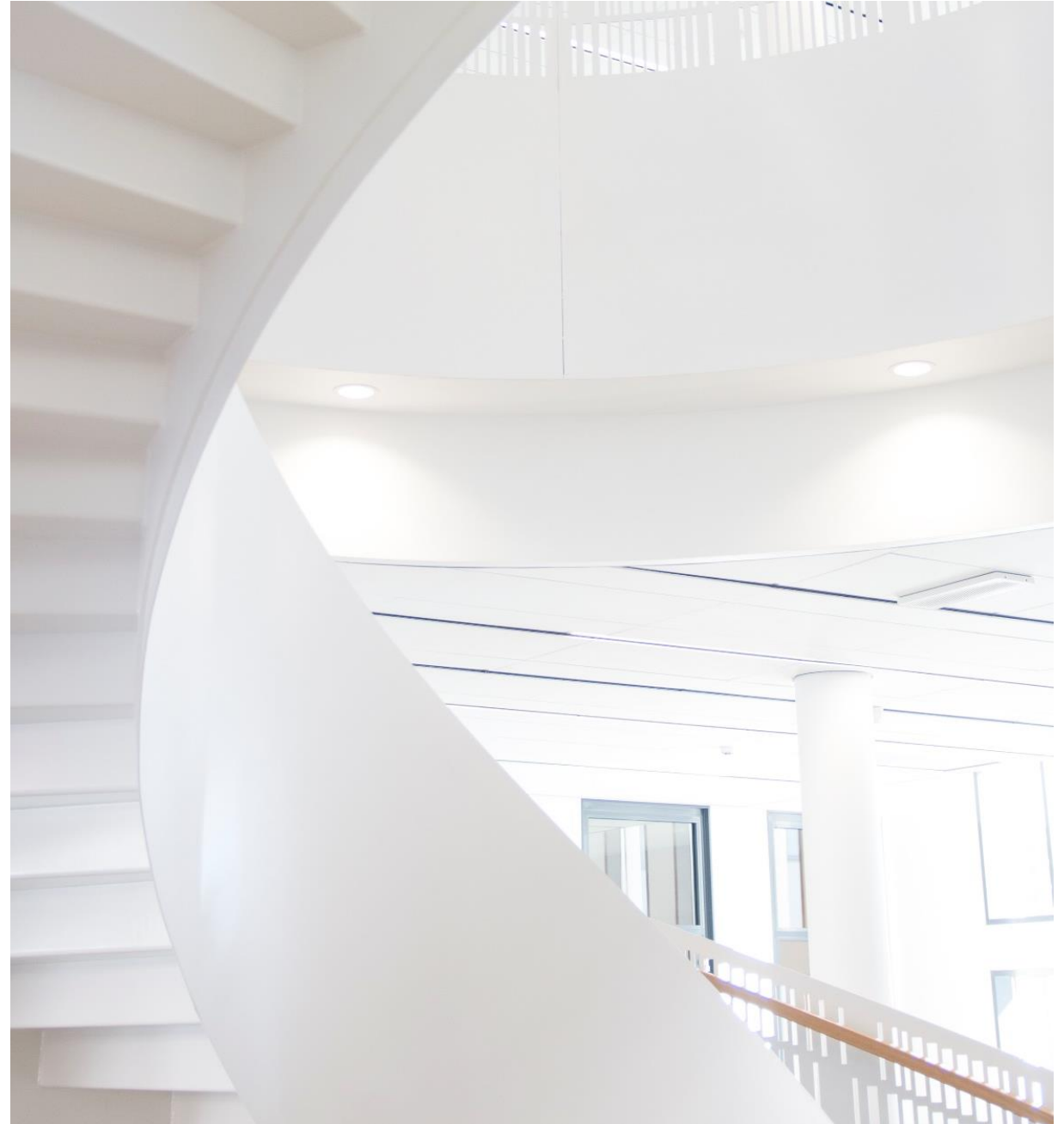

Kieliasun tarkistuslista

Jatkuvasti päivitettävä ohje/tarkistuslista.

Liiketalouden, muotoilun ja tekniikan
yksikkö: Kiira Kyllönen, Lea Mustonen,
Katja Ruunaniemi, Sanna Tapiola

Sisällysluettelo

Pintataso

Esimerkkejä

Virkerakenteet

Tyyli

Tarkista ja tarkista

Kieliasu

Tieteellisen kirjoittamisen fraasit

Pintataso

Yhdyssanat

- <http://kielitoimistonohjepankki.fi/selaus/1668> ja www.yve.fi

Luettelmat

- <http://kielitoimistonohjepankki.fi/haku/luettelo/ohje/27>

Yhdysmerkki ja ajatusviiva

<https://kielitoimistonohjepankki.fi/haku/yhdysmerkki>

Numeroilmaukset ja merkit/lyhenteet

- <http://kielitoimistonohjepankki.fi/selaus/1987/ohje/213>
- <http://kielitoimistonohjepankki.fi/selaus/1987/alkaen/20>

Merkkien/lyhenteiden taivutus

- <http://kielitoimistonohjepankki.fi/haku/merkit/luokka/1606/ohje/282>

Pilkut

- <http://kielitoimistonohjepankki.fi/haku/pilkut/ohje/86>

Esimerkkejä – Luetelmat 1/2

- Luetelmat
 - Käytä harkiten.
 - Luetelma ei voi aloittaa eikä yksin muodostaa kappaletta.
 - Jos kaksoispistettä edeltävä teksti ei ole kokonainen lause, kaksoispistettä ei käytetä.

Tarkista ← Tähän ei tule kaksoispistettä.

- onko luettelulla johtolause
- ovatko luettelujen osat symmetrisiä. ← Loppuun tulee piste.

Esimerkkejä – Luetelmat 2/2

- Jos luetelman johtolause on sellaisenaan ymmärrettävä lause, sen loppuun tulee kaksoispiste.

Jos haluat osallistua kurssille, toimi näin:

- Palauta ilmoittautumislomake 30.11.2021 mennessä. ← Täydellisen lauseen loppuun piste
 - Maksa osallistumismaksu 1.12.2021 mennessä.
- Luetelmien osien tulee olla rinnasteisia eli samassa muodossa.

Esimerkkejä - Yhdysmerkit, ajatusviivat ja merkit

- Yhdysmerkit ja ajatusviivat
- Yhdysmerkit ja välilyönnit ovat seuraavien esimerkkien mukaisia:
 - "Office-ohjelmisto" (edellä yksi nimi tai sana; ei välilyöntiä)
 - "Microsoft Office -ohjelmisto" (edellä sanaliitto; välilyönti sekä yhdysmerkki kiinni vain viimeisessä sanassa)
 - Lisää esimerkkejä: "Visual Studio 2019 -sovellus", "Scrum-menetelmä", "Ansys-ohjelmisto"
 - "25–50 kg" (Ei: 20-50. Desimaalin tarkkuudella kerrotuissa luvuissa eron huomaa selvemmin: 25,5-50,5)
 - "Helsinki–Turku-rata"
- Merkit
 - 145 mm tai 1 800 kg tai 15 % (välilyönti aina luvun ja lyhenteen/erikoismerkin väliin)
 - Tarvittaessa voit käyttää sitovaa välilyöntiä (ctrl + shift + space), jolla varmistat, että esimerkiksi numero ja mittayksikön lyhenne /prosenttimerkki eivät mene eri riveille

Esimerkkejä – Pilkkuvirheet

- Pilkkuvirheet aiheuttavat toisinaan vaikeaselkoisuutta.

Suomen valtion tiet omistaa Väylävirasto, ja Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY) vastaavat niiden kunnossapidosta.

- Pilkku unohtuu usein epäsuoran kysymyslauseen alusta.

Haastatteluilla haluttiin selvittää, miten vesakonraivaukseen liittyvät hankinnat tehdään.

- Pilkku unohtuu toisinaan virkkeen keskellä olevan sivulauseen lopusta.

Kohteessa, johon uusia menetelmiä testattiin, oli havaittavissa...

Virkerakenteet – yleisiä virheitä

- Rinnasteisuuden ontuminen

Pohdittiin todellisen tarpeen määrittämistä tarjouspyynnön lähtöaineistoksi ja jota voitaisiin hyödyntää myös työn johtamisessa.

Kokouksessa käsitellään budjetti, työnjako ja miten kokouskäytäntöjä kehitetään.

- Sivulauseet yksin virkkeinä

Joten asia tuli käsiteltyksi.

- ”Mammuttivirkkeet” eli virkejaon sijaan samaa virkettä jatketaan (ja jatketaan) pilkuilla.

- Puhekielinen että-rakenne

Kehittämistyön aihe syntyi keskustelussa, että onko tarpeen...

Virkkeet ja lauseet

- Tarkasta, että virkerakenteet ovat kunnossa.
- Virke voi koostua pelkästä päälauseesta, esimerkiksi

Työmaa sijaitsi Hämeenlinnassa.

- Virke voi koostua päälauseesta ja yhdestä tai useammasta sivulauseesta.

Olin harjoittelijana kohteessa, jossa rakennettiin kahta kerrostaloa.

- Lauseessa täytyy olla predikaatti eli taivutettu verbi persoonamuodossa tai passiivissa.

Kävimme läpi hankkeen riskitekijät.

Kokouksessa käsitellään projektin aikataulua.

Tyyli

- Kirjoita objektiivisesti.
- Käytä pääosin passiivia.
 - Ei puhuttelua/sinä-muotoa eikä me-muotoa.
 - Minä-muotoa vain tarkkaan harkituissa poikkeustapauksissa, kuten pohdinnassa tai paikoissa, joissa passiivi voisi aiheuttaa väärinymmärryksen. Tuolloinkin pidä kerronta mahdollisimman objektiivisena. Huomion tulee olla asiassa, ei "minässä".

Tyyli – välttä näitä

- Tautologia

- Virkerakenteissa: Päälause. Päälause. Päälause
- Keskeisen käsitteen liiallisessa toistossa. ”X on keskeinen tekijä Y:ssä. X:n vaikutuksen huomaa erityisesti... Kun X on käytössä, ... X:n kehittäminen...”

- Puhekielisyydet

- ”reissu”, ”ratikka”, ”homma”...
- ”Todellista vesakonraivaustarvetta ei tiedetä, kun vesakonraivausalue vaihtelee tiealueella.”
- ”Täytyy miettiä, että mikä on aiheuttanut...”

- Vaikeaselkoisuus

- Ole tarkkana lauseenvastikkeiden kanssa.
 - <http://kielitoimistonohjepankki.fi/haku/lauseenvastikkeet>

Kieliasu 1/4

- Tarkista isot ja pienet alkukirjaimet
 - Suomi ja suomi, suomalainen, itäeurooppalainen vs. Itä-Eurooppa
- Numeroiden ryhmittely kolmen numeron ryhmiin
 - 1 460 tai 2 800 400
- Päiväyksiin ei etunollia: 1.11.2017
- Huomaa pisteen tarve kuukauden numeron jälkeen myös silloin, jos ilmauksessa ei ole vuosilukua.
 - Projekt alkoi 1.4. aloituskokouksella.

Kieliasu 2/4

- Tarkista joka- ja mikä -sanojen oikea käyttö.
 - 'Joka' viittaa edellä olevaan sanaan, esimerkiksi
Ongelman aiheuttaa sisäilman **kosteus, joka** voi tiivistyä talvikaudella...
 - 'Mikä' viittaa edellä olevaan lauseeseen, esimerkiksi
Urakoitsijalla ei ollut riittävästi työvoimaresursseja, mikä johtui kesälomista.
- Väärä sanavalinta voi aiheuttaa epäselvyyttä tulkinnassa, esimerkiksi
On mahdollista, että kaikki siirtyisivät samaan järjestelmään ja ohjelmistoon, joka voisi tuottaa säästöjä kustannuksissa.
Viereinen tontti oli ahdas ja siellä oli kauppa, mikä aiheutti ongelmia.

Kieliasu 3/4

- Tarkista huolimattomuusvirheet, esimerkiksi
 - Puuttuvat kirjaimet
 - Välilyöntivirheet
 - Virkkeiden isot alkukirjaimet ja loppupisteet
 - Nimien oikeinkirjoitus

Kieliasu 4/4

- Tarkista teksti Wordin kieliasun tarkistus -työkalulla. Huomaa kuitenkin, että Word löytää vain osan mahdollisista virheistä.
 - **Löytää:** yksittäisten sanojen oikeinkirjoitus, välilyönnit, jotkin sanavalinnat, taivutuksen yhdenmukaisuus joissakin kohdin, useimpien välimerkkien, esim. pilkkujen puuttuminen
 - **Ei löydä:** oikein kirjoitetut sanat väärässä paikassa, yksikkö- ja monikkomuotojen yhdenmukaisuus, yhdyssanat
 - Esimerkiksi kuva puutavara – **kuiva puutavara**

Tieteellisen kirjoittamisen fraasit – Tiivistelmä

Esimerkkejä:

- Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää...
- Työssä perehdyttiin...
- Toimeksiantajalle kehitettiin...
- Työn tilaaja oli...
- Tässä opinnäytetyössä tarkasteltiin...
- Työ toteutettiin yhteistyössä...
- Työtä varten kerättiin aineistoa...
- Menetelmänä oli...
- Kehittämistyö toteutettiin vaiheittain...
- Osoittautui, että...
- Johtopäätöksinä voidaan todeta...
- Tulevaisuudessa...

Tieteellisen kirjoittamisen fraasit – Johdanto

Aikamuoto sen mukaan, kerrotaanko jo päättyneestä kehitystehtävästä vai opinnäytetyöraportin sisällöstä.

Esimerkkejä

- Tässä opinnäytetyössä käsitellään...
- Työn tavoitteena on/oli....
- Aihe on tärkeä, koska....
- Kysymys on ajankohtainen, sillä...
- Työn tilaaja oli...
- Työn tilaaja haki ratkaisua ongelmaan, joka...
- Tavoitteena oli, että työn valmistuttua toimeksiantajan on mahdollista...
- Työn luvuissa X ja Y kuvataan...
- Aineisto rajataan...
- Työssä on käytetty lähdemateriaalina...

Tieteellisen kirjoittamisen fraasit – Yhteenveto

Esimerkkejä:

- Työn tavoitteena oli kehittää ja luoda...
- Kehitetyn työkalun käyttö osoittautui haastavaksi, sillä...
- Tämän työn aiheena ollut tutkimus voi toimia pohjana...
- Kerättyä aineistoa voi hyödyntää...
- Toimeksiantajan on nyt mahdollista...
- Ennen työn aloittamista toimeksiantajalta puuttui...
- Ohjelman käyttöönotto ja opetteleminen tapahtui...
- Kehittämisehdotuksena on...
- Tiedonhaussa tuli selvästi esille, että...
- Kehitetty menetelmä sopii...
- Tulevaisuudessa asian kehittämistä jatketaan...

Tieteellisen kirjoittamisen fraasit – Jonkin asian esille nostaminen

Esimerkkejä

- Olisi mahdollista...
- On syytä korostaa...
- Haastattelusta käy ilmi...
- Tästä voi todeta, että...
- Oleellista on...
- On syytä ottaa huomioon....
- Kuitenkin tulee huomioida myös...

Kirjoittamisen fraasit – Tekstin johonkin toiseen osaan viittaaminen

Esimerkkejä:

- Edellä esitelty analyysi...
- Niin kuin taulukosta 3 selviää...
- Tähän ongelmaan palataan luvussa 2.1...
- Kuvassa 5 näkyy selvästi...
- Kuten luvussa 2 todettiin...

Huomaa, että 'luku' ei ole sama kuin 'kappale'.

Tarkista ja tarkista

- Omalle tekstille turtuu.
- Lue levänneenä.
- Vaihda formaattia (paperi, tabletti).
- Lue vaihtelevista kohdista.
- Kysy kaverilta.
- Varaa aikaa viimeistelyyn.
- Apua ja ohjeita: www.kielitoimistonohjepankki.fi, www.kielitoimistonsanakirja.fi, www.yve.fi